

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.3/2015/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. év január hó 20. napján megtartott fellebbviteli nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A jelentős kárt okozó csalás büntette miatt **I.r. vádlott** és társa ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2014. november 05. napján kihirdetett 43(III.)Kb.433/2014/18. számú ítéletét megváltoztatja.

II.r. vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette (1978. évi IV. törvény szerinti Btk. 318. § (1)-(5) bekezdés a./ pontja) miatt emelt vád alól felmenti.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **I.r.** és **II.r.** vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2014. november 05-én kihirdetett 43(III.)Kb.433/2014/18. számú ítéletével **I.r.** vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 318. § (1)-(5) bekezdés a./ pontjába ütköző csalás büntette miatt emelt vád alól felmentette, **II.r.** vádlottal szemben az ellene az 1978. évi IV. törvény 318. § (1)-(5) bekezdés a./ pontjába ütköző bűnsegédként elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette miatt folyamatban lévő büntetőeljárást megszüntette. Az előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész három napi gondolkodási időt tartott fenn nyilatkozatának bejelentésére, majd törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a vádlottak terhére bűnösségük megállapítása és büntetés kiszabása végett. Fellebbezését az írásbeli indokolásban már az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében tartotta fenn. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor **I.r.** vádlottat felmentette az ellene emelt vád alól, mivel tévesen jutott arra a következtetésre, hogy megtévesztési szándék nem vezette. A **II.r.** vádlott vonatkozásában pedig arra hívta fel a figyelmet, hogy az ismeretlen tettes felkutatása érdekében foganatosított büntetőeljárási cselekmény, így már a nyomozás elrendeléséről történő rendelkezés is félbeszakítja az elévülést, ezért tévedett az elsőfokú bíróság, amikor elévülés címén a **II.r.** vádlottal szemben megszüntette a büntetőeljárást. Álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok igazolják **I.r.** vádlott megtévesztő magatartását, míg **II.r.** vádlott tekintetében anyagi jogszabálysértő módon történt a büntetőeljárás megszüntetése. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást

hiányosan állapította meg, megállapított tényből további tényre helytelenül következtetett, és indokolási kötelezettségének is csak részben tett eleget. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt mindkét vádlott vonatkozásában.

Az I.r. vádlott és védője, valamint II.r. vádlott és védője az elsőfokú ítéletet tudomásul vették.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1161/2014/1. számú átiratában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló ügyészi indítványt fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tényből további tényre helytelenül következtetett, amikor arra a következtetésre jutott, hogy nem történt megtévesztés, és ezért a csalás egyik törvényi tényállási eleme hiányzik I.r. vádlott cselekvőségéből. E körben arra hivatkozott, hogy **I.r.** vádlottnak nem voltak anyagi nehézségei, állításával ellentétben, mivel a vádbeli időben 894.282 forint megtakarítással rendelkezett, továbbá az akkor hatályos jogszabályok alapján nem kellett attól tartania, hogy szolgálati beosztásának megszűnését követően lakáshelyzete nem lett volna megoldott. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül értékelte **tanú1** és **tanú2** tanúk vallomását is, amelyekből helyes értelmezéssel azt kellett volna levonni, hogy a vádlott lakhatását illetően megtévesztette a döntéshozókat. Mindezek alapján álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Be. 351. § (2) bekezdés d./ pontjában írt ki nem küszöbölhető megalapozatlansági okban szenved. Az elévüléssel kapcsolatban maradéktalanul osztotta az ügyészi fellebbezésben foglaltakat. Az előzőekre figyelemmel mindkét vádlott tekintetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

Az I.r. vádlott védője előterjesztette észrevételeit az ügyészi fellebbezéssel kapcsolatban. Ebben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és az általa beszerzett bizonyítékokat értékelve helyesen jutott arra a meggyőződésre, hogy I.r. vádlott nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Felhívta a figyelmet a bizonyítékok között értékelt I.r. vádlott által előterjesztett mentesítési kérelemre, melyben álláspontja szerint semmilyen megtévesztő adatot nem közölt. Az ügyészség által hivatkozott megtakarítással összefüggésben pedig arra, hogy az nem megtakarítás, hanem lényeges vagyonvesztés eredményeként jött létre, figyelemmel arra, hogy az egy gépjármű értékesítéséből megmaradt összegnek felel meg. Kiemelte, hogy I.r. vádlott, állításaival összefüggésben nem nyújtott be valótlan tartalmú okiratokat, amelyet az elsőfokú ítélet is helyesen állapított meg. Indítványozta ezért, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

I.r. vádlott szintén előterjesztette észrevételeit, melyben továbbra is ártatlanságát hangsúlyozta, mivel véleménye szerint a terhére rótt cselekmény nem bűncselekmény, illetve az kétséget kizáróan nem bizonyítható. Indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelenlévő képviselője átiratában foglaltakat a módosított ügyészi fellebbezéssel együtt fenntartotta. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet I. és II.r. vádlott tekintetében helyezze hatályon kívül, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

I.r. vádlott védője írásban is előterjesztett észrevételeit fenntartva az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

II.r. vádlott védője perbeszédében csatlakozott I.r. vádlott védőjéhez, és ezzel összefüggésben kiemelte, hogy miként I.r. vádlott, úgy védelem sem követett el bűncselekményt. I.r. vádlott cselekményével kapcsolatban felhívta arra a figyelmet, hogy nem lehet értelmezni az ügyészi vádban azt a feltételezést, hogy I.r. vádlott előrelátása olyan szintű lett volna, amely megalapozza a

károkozási és jogtalan haszonszerzési célzatát, hiszen bizonyosan nem feltételezhette, hogy kérelmének helyt adnak. Álláspontja szerint nem bizonyítható szándékos bűncselekmény elkövetése, és mivel a bűnsegédi magatartás is szándékos, ezért védenca büntetőjogi felelőssége sem állapítható meg abban, hogy szándékosan segítséget nyújtott volna bűncselekmény elkövetéséhez. Előadta, hogy kedvezőbb lett volna védenca tekintetében is, ha felmentő rendelkezést hoz a bíróság, azonban nem értett egyet az ügyészi állásponttal abban, hogy védenca cselekménye nem évült el. Értelmezése szerint az elkövetővel szemben foganatosított eljárási cselekmény szakítja félbe az elévülést, az ismeretlen tettes ellen elrendelt nyomozás azonban nem tekinthető ilyennek, illetve azt a tanúkénti kihallgatás sem szakítja félbe. Indítványozta ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348. § (1) bekezdése alapján mindkét vádlott tekintetében teljes körűen felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával járt el. A vád törvényességével kapcsolatban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, mely szerint az előterjesztett vád mindkét vádlottal szemben maradéktalanul megfelel a Be. 2. § (2) bekezdésében írt előfeltételeknek.

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a vádlottakat, illetve a releváns tanúkat kihallgatva, az ügy eldöntése szempontjából szükséges bizonyítékokat megvizsgálta, az okiratokat ismertetéssel, illetve felolvasással a bizonyítás részévé tette.

I.r. vádlott tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, részletes vallomást tett, melyben előterjesztette védekezését. **II.r.** vádlott a tárgyaláson nem tett vallomást, azonban hozzájárult tanúvallomásának ismertetéséhez, amit az elsőfokú bíróság a Be. 291. § (2) bekezdése alapján felolvasással törvényesen tett a bizonyítás részévé. A **II.r.** vádlott vallomása szerint semmilyen szabálytalanságról nem volt tudomása.

Az elsőfokú bíróság a tanúk kihallgatása alapján azt a következtetést vonta le, hogy azok lényegében nem cáfolják **I.r.** vádlott vallomását, és ezeket összevetve az okirati bizonyítékokkal, valamint a vádlottak védekezésével, mérlegelési jogkörében állapította meg ítéletének tényállását. A bizonyítékokat értékelő tevékenységről számot adott.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállás alapján az **I.r.** vádlottat bűncselekmény hiányában mentette fel az ellene csalás büntette miatt emelt vád alól, a **II.r.** vádlottal szemben pedig elévülés címén szüntette meg a büntetőeljárást.

A másodfokú bíróság az ügyész által az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására irányuló fellebbezését nem tartotta alaposnak.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem merült fel olyan ok, amely alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése vált volna szükségessé. Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét maradéktalanul teljesítette, tényből további tényre helyesen következtetett, indokolási kötelezettségének eleget tett, és megalapozott tényállást állapított meg, amely mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért felülbírálatra alkalmas.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács ítéletében rögzített tényállás mindenben megfelel a bizonyítékok tartalmának és a bíróság következtetései pedig a logika szabályainak.

Az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényállást összevetette az 1978. évi IV. törvény 318. §-ban írt csalás törvényi tényállásával. Jogi álláspontját ítéletének 20. oldalán fejtette ki, mely állásponttal a másodfokú bíróság is egyetértett, azt a következőkkel kívánja kiegészíteni.

A csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz. Az elkövetési magatartás a vád szerint I.r. vádlott tévedésbe ejtő magatartása, mely magatartást az elsőfokú bíróság is vizsgálta. A másodfokú bíróság egyetértett azzal a megállapítással, hogy I.r. vádlott nem tanúsított megtévesztő magatartást, nem állított valótlan tényeket kérelmében. A döntésre jogosult szervek, illetve végső soron a miniszter minden információ birtokában mérlegelési jogkörük alapján döntöttek a kérelem tárgyában, amikor módosításra került a bérleti szerződés, illetve engedélyezésre került a bérlakás megvétel. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ez a döntési folyamat, amely lényegében I.r. vádlottól függetlenül történt és nem volt automatikus, nem alapozhatja meg I.r. vádlott büntetőjogi felelősségét. A vádlott visszerhesen szerezte meg a bérlakás tulajdonjogát, nincs arra adat, hogy a honvédség egyébként magasabb vételárért tudta volna értékesíteni a vitathatatlanul magasabb forgalmi értékkel bíró lakást, amelyből nem költöztek ki. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kár, mint eredmény bekövetkezése sem állapítható meg, ezért további tényállási elem is hiányzik a bűncselekmény megállapításához.

Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa helyesen mentette fel **I.r.** vádlottat a Be. 6. § (3) bekezdés a./ pontja alapján bűncselekmény hiányában az ellene csalás büntette miatt emelt vád alól.

Tévedett azonban az elsőfokú katonai tanács, amikor elévülés címén megszüntette **II.r.** vádlottal szemben a büntetőeljárást. Az ügyészség helyesen hivatkozik a bírói gyakorlatra, és a törvényi szabályozásra. Az 1978. évi IV. törvény 35. § (1) bekezdése szerint az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje újrakezdődik.

Az irányadó bírói gyakorlat szerint, amely megjelenik a BH.2008/204. számú eseti döntésében, a büntethetőség elévülését az ismeretlen tettes személyének felkutatása érdekében foganatosított büntetőeljárási cselekmény is félbeszakítja. Helyesen hivatkozik tehát az ügyészség arra, hogy az ismeretlen tettel szemben elrendelt nyomozásról szóló határozat napján, 2011. február 28-án az elévülés megszakadt, ettől a naptól újra kezdődött. Az elsőfokú bíróság ezért anyagi jogszabálysértően rendelkezett, amikor **II.r.** vádlottal szemben a büntetőeljárást megszüntette elévülés címén, mivel az elévülés még nem következett be, az elévülést megszakító eljárási cselekmények miatt.

Ugyanakkor a vád tárgyává tett cselekmény tettese bűncselekményt nem követett el, ezért a bűnsegédi magatartással vádolt **II.r.** vádlott büntetőjogi felelőssége sem állapítható meg. Erre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és **II.r.** vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett jelentős kárt okozó csalás büntette miatt emelt vád aló a Be. 6. § (3) bekezdés a./ pontjára figyelemmel, a Be. 331. § (1) bekezdése alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat **I.** és **II.r.** vádlottak tekintetében helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2016. január 20.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. szavazó bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással **I.r.** és **II.r.** vádlottak tekintetében jogerős.

, 2016. január 20.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke